

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

17 april 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, WERK EN SOCIALE ECONOMIE

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Cindy Franssen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de fiscale regeling van de VDAB-vergoedingen voor cursisten in opleidingen	1
Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de uitzuivering van de vacaturedatabank van de VDAB	2
Vraag om uitleg van mevrouw Annick De Ridder tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de mate waarin de VDAB oudere werkzoekenden bereikt	5
Vraag om uitleg van mevrouw Annick De Ridder tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de evaluatie van de huisbezoeken van de VDAB bij allochtone werklozen	9

Voorzitter: de heer Eric Van Rompuy

Vraag om uitleg van mevrouw Cindy Franssen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de fiscale regeling van de VDAB-vergoedingen voor cursisten in opleidingen

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Mijnheer de minister, mijnheer de voorzitter, geachte collega's, het aanbieden van opleidingen voor niet-werkende werkzoekenden is een van de vele diensten die de VDAB aanbiedt. U licht dat toe in uw beleidsbrief Werk 2008 onder de titel 'De paradox van de schaarste'. Op deze wijze kunnen mensen worden geschoold of omgeschoold om zo actief op de arbeidsmarkt hun plaats in te nemen.

Werk is een van de hefboomen om uit kansarmoede te geraken. Cursisten die een beroepsopleiding in een centrum van de VDAB volgen, kunnen aanspraak maken op verschillende vergoedingen. Zo kunnen ze kiezen tussen een gratis abonnement van De Lijn of een vergoeding van 0,15 euro per kilometer. Een andere vergoeding waarop men aanspraak kan maken, is de kinderopvangvergoeding. Vanaf 1 januari 2008 krijgen werkzoekenden in opleiding de werkelijke kosten voor voltijdse kinderopvang terugbetaald tot de kinderen naar school kunnen gaan. Voor schoolgaande kinderen in het kleuter- en basisonderwijs worden de kosten voor buitenschoolse kinderopvang vergoed. Dit zijn goede initiatieven om werkzoekenden sneller naar de arbeidsmarkt te krijgen.

Werkzoekenden die een beroepsopleiding volgen in het kader van een individuele beroepsopleiding in een onderneming, ontvangen van de VDAB naast hun productiviteitsvergoeding ook nog een vergoeding voor de verplaatsingskosten. De VDAB verrekent die nadien met de werkgever.

Intussen is de tijd van de bruine enveloppen aangebroken. De VDAB geeft hierbij zowel de verplaatsingsvergoeding voor beroepsopleidingen in een VDAB-opleidingscentrum als de verplaatsingsvergoeding voor individuele beroepsopleidingen in een onderneming aan als verplaatsingskosten in de rubriek 254 van de aangifte personenbelasting. Belastingplichtigen die een inkomen hebben als werknemer of zelfstandige kunnen kiezen tussen het bewijzen van hun werkelijke kosten of het gebruik maken van de forfaitaire beroepskosten.

Belastingplichtigen die een vervangingsinkomen hebben, kunnen echter geen gebruik maken van de forfaitaire

beroepskosten. Ze kunnen wel ten aanzien van de fiscus hun werkelijke kosten bewijzen. Zo kan de werkloze zijn lidmaatschapsbijdrage aan de vakbond, die hem bijstaat bij het in orde brengen van zijn werkloosheidsdossier, in mindering brengen als werkelijke beroepskosten. De vakbonden leveren daartoe een attest af. De VDAB levert echter geen attest af, waardoor de kosten om een opleiding te volgen, niet in mindering kunnen worden gebracht.

Is de minister bereid om in een attest te voorzien waarmee werkzoekenden, die een opleiding volgen in een centrum voor beroepsopleiding van de VDAB of via een individuele beroepsopleiding in een onderneming, hun verplaatsingskosten als werkelijke beroepskost in mindering kunnen brengen? De betrokkenen zullen dan 0,15 euro per kilometer als werkelijke kost in mindering kunnen brengen van het belastbare vervangingsinkomen.

Plant de minister overleg met de federale minister van Financiën en/of met de fiscus om een ruling af te sluiten waarbij minimaal overeengekomen wordt dat de VDAB de betaalde verplaatsingskosten voor opleidingen in hun eigen centra of via een individuele beroepsopleiding in een onderneming niet meer moeten aangeven als inkomsten in rubriek 254 en tegelijkertijd dat de VDAB de betrokken vergoedingen wel nog aangeeft als 'vergoeding eigen aan de werkgever' zodat de werkloze, zolang hij zijn werkelijke kosten niet bewijst, deze vergoeding ook niet moet aangeven? Hierdoor zal de werkzoekende maximaal kunnen genieten van de Vlaamse tegemoetkoming, die nu vaak ten onrechte voor een derde tot de helft wordt afgeroomd door de fiscus.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik wil vooraf opmerken dat de vraag over de fiscale aftrekbaarheid van door werkzoekenden gemaakte kosten, tot de bevoegdheid behoort van de federale regering, meer bepaald van de federale minister van Financiën.

Werkzoekenden hebben het recht om hun werkelijk gemaakte kosten rechtstreeks af te trekken van hun werkloosheidsuitkeringen op voorwaarde dat de gemaakte kosten noodzakelijk zijn om de werkloosheidsuitkering te verwerven of te behouden. Met andere woorden, de werkzoekende zou verplaatsingskosten voor gevolgde opleidingen maar in mindering kunnen brengen als hij of zij verplicht was om de opleiding

te volgen op straffe van het verlies van zijn of haar uitkering. De werkzoekende zou in dat geval enkel de netto-werkloosheidsuitkeringen moeten aangeven, namelijk de belastbare uitkeringen verminderd met de werkelijk gemaakte kosten. In een bijlage bij de belastingaangifte zouden de gemaakte kosten dan moeten worden gespecificeerd.

De VDAB beslist weliswaar of een werkzoekende een opleiding kan volgen maar hij beslist niet over de verwerving of het behoud van werkloosheidsuitkeringen. Daarvoor is de RVA bevoegd. De VDAB kan attesteren dat een werkzoekende een opleiding heeft gevolgd, maar hij kan geen attesten afleveren die aantonen dat de voorwaarden voldaan zijn om de verplaatsingsvergoedingen in mindering te kunnen brengen als werkelijke kosten. Dat laatste zou de RVA moeten attesteren. Ik heb aan de VDAB gevraagd – dat is alweer een argument voor een staatshervorming – om dit aan te kaarten in het comité van leidende ambtenaren, waarin de ambtenaren van de VDAB en de RVA zetelen. Ik heb hun gevraagd om deze kwestie eens te bekijken en te onderzoeken of een voorstel van procedure kan worden uitgewerkt.

Uit het voorgaande blijkt dat verplaatsingskosten voor werkzoekenden maar in mindering van de werkloosheidsuitkeringen kunnen worden gebracht als de gemaakte kosten noodzakelijk zijn om werkloosheidsuitkeringen te verwerven of te behouden. De verplaatsingsvergoedingen die een werkzoekende ontvangt, zijn belastbare vergoedingen waarvan de werkelijke kosten in mindering kunnen worden gebracht. Van zodra ik een voorstel van procedure en aflevering van attesten ontvang, moet dit uiteraard nog worden afgetoetst met de bevoegde federale instantie, in casu minister Reynders en zijn diensten.

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord en voor de stappen die u al hebt gezet. Mensen kunnen inderdaad hun beroepskosten bewijzen, maar we weten allemaal dat wie werkloos is, minder de bomen door het bos ziet. Ik ben blij dat u stappen hebt ondernomen, maar ik blijf de vinger aan de pols houden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de uitzuivering van de vacaturedatabank van de VDAB

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, enkele weken geleden hebben we vernomen dat de VDAB een uitzuivering van de vacaturebank heeft gedaan. Vacatures zijn een belangrijke indicator voor de economische conjunctuur, en vooral om de krapte op de arbeidsmarkt te meten. Het aantal vacatures per werkzoekende is een belangrijke indicator. Het komt er natuurlijk op aan om het aantal vacatures en werkzoekenden op de juiste manier te meten.

Het aantal vacatures is dus een heel belangrijk statistisch gegeven. In de pers hebben we kunnen lezen dat de VDAB grote schoonmaak heeft gehouden in de vacaturedatabank om dubbeltellingen te schrappen. Uit onderzoek was immers gebleken dat heel wat werkgevers en uitzendkantoren een deel van hun vacatures meer dan één keer ingaven in de vacaturedatabank van de VDAB.

Momenteel ontbreekt in Vlaanderen een beeld van de totale vacaturemarkt. De enige manier om een correct zicht te krijgen op de ontwikkelingen van de totale vacaturemarkt is een periodieke enquête bij bedrijven. Recent werd een Europese verordening voorgelegd die iedere lidstaat zal verplichten een schatting van de totale vacaturemarkt periodiek ter beschikking te stellen aan Eurostat (het Bureau voor de Statistiek van de Europese Gemeenschappen). In antwoord op een schriftelijke vraag van eind 2006 over vacatureanalyses meldde u dat in de toekomst aan deze belangrijke lacune in onze kennis van de Vlaamse arbeidsmarkt zou worden verholpen via een goede samenwerking tussen de FOD Economie, de Nationale Bank en de gewestelijke overheden en diensten bevoegd voor arbeidsbemiddeling.

Mijnheer de minister, kunt u wat meer uitleg verschaffen over de onderzoeken die aan de basis liggen van de grote schoonmaak? Wie voerde deze onderzoeken uit? Wat waren de conclusies? Is de schoonmaak in de vacaturedatabank intussen volledig afgewerkt of staan er nog aanpassingen te gebeuren? Zal de uitzuivering van dubbeltellingen vanaf dan permanent gebeuren? Wat is het geraamde effect van de dubbeltellingen? Hoe is dat de voorbije jaren geëvolueerd? Zijn de dubbeltellingen toegenomen of gestabiliseerd? Wat is de stand van zaken aangaande de uitwerking of implementatie van de periodieke enquête in uitvoering van de Europese verordening?

De voorzitter: De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dit is een belangrijke vraag. Er zijn blijkbaar een hoop dubbeltellingen, maar we weten niet precies hoeveel. Dat wil zeggen dat het aantal aangeboden vacatures op papier hoger ligt dan het werkelijke aantal vacatures. We moeten ons dan

ook vragen stellen over knelpuntberoepen. Er wordt gezegd dat er niet genoeg mensen zijn om de vacatures in te vullen, maar nu blijken er in werkelijkheid minder vacatures te zijn. Hetzelfde geldt voor de mensen die een beroepsopleiding volgen. Is het goed om hen een opleiding te laten volgen voor een vacature die eigenlijk niet bestaat? Dit probleem moet dringend worden aangepakt. We moeten een ernstige kijk krijgen op het reële aantal vacatures. Er wordt gevraagd naar samenwerking met Wallonië om de vacatures in te vullen. Zijn die vacatures er wel degelijk? We zitten in een moeras. Mijnheer de minister, hoeveel van de geregistreerde vacatures bij de VDAB zijn reël?

De voorzitter: De heer De Craemer heeft het woord.

De heer Gino De Craemer: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, uiteraard is het belangrijk te weten hoeveel reële vacatures er zijn. We kunnen toch niet ontkennen dat er veel vacatures zijn in Vlaanderen. De heer Van Goethem trekt dit in twijfel. Het is eigen aan de uitzendsector om alle vacatures ook op de website van de VDAB te plaatsen. Daar zitten inderdaad veel dubbele vacatures in omdat hetzelfde bedrijf een vacature doorgeeft aan verschillende uitzendkantoren en al die uitzendkantoren plaatsen op hun beurt die vacature. Zo kan één vacature misschien tien keer geplaatst zijn. Een schoonmaak op dat vlak is normaal. Veel vacatures staan er volgens mij te lang in. Een vacature die op dezelfde wijze vermeld blijft staan gedurende acht of negen maanden, is veel te lang. Vanuit de VDAB moet misschien contact opgenomen worden met de bedrijven om na te gaan of die vacatures nog vacant zijn. Dat zal al een deel van de schoonmaak uitmaken.

Mijnheer de minister, misschien kan door de VDAB een selectie gemaakt worden om vacatures te plaatsen in de databank als men ziet dat verschillende uitzendkantoren dezelfde vacature plaatsen. Wat beschouwt men als een dubbele telling? Is het zoals ik het nu voorstel, namelijk dat door verschillende uitzendkantoren dezelfde functie wordt ingebracht, of bedoelt men iets anders? Misschien kan worden bekeken of een beperking in de tijd om een vacature te laten staan in de databank, mogelijk is. Dat zal de schoonmaak uiteraard ten goede komen.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: De VDAB streeft ernaar de transparantie op de arbeidsmarkt te verhogen, ondermeer door zijn site open te stellen voor privéspelers. Om de regisseursrol ten volle te kunnen uitvoeren, impliceert dit een partnerschapsbenadering van zowel publieke als private actoren. Gepaste formules van privaat-publieke samenwerking met diverse print- en mediaspelers, zoals De Streekkrant, Jobat, Stepstone en Monster, en met de uitzendsector, ik verwijs hiervoor naar Federgon (de federatie van uitzendkantoren),

hebben over de jaren heen geleid tot een aanzienlijke verhoging van de transparantie op de Vlaamse arbeidsmarkt. Op die manier breidt de VDAB het aanbod voor zijn klanten uit en kunnen de partners hun vacatures op een druk bezocht platform voorstellen.

De VDAB streeft naar een performante vacaturedatabase, waarbij enerzijds de werkgever zelf vacatures kan invoeren en beheren en anderzijds de VDAB intermediaire spelers op de arbeidsmarkt faciliteert om vacatures uit te wisselen. Het gebruik van automatische tools maakt het voor de klanten, namelijk de werkgevers en de intermediairen, gemakkelijker om sneller en om meerdere vacatures te publiceren en uit te wisselen op de VDAB-site en andere private job- of andere sites.

Het krappere worden van de arbeidsmarkt maakt dat werkgevers extra inspanningen leveren om hun vacatures te verspreiden. Zo melden zij steeds vaker hun vacatures rechtstreeks aan de VDAB, plaatsen zij de vacature ook op verschillende jobsites en schakelen zij een of meer interim- en selectiekantoren in. Via automatische overdracht van vacaturedatabanken komt een vacature uiteraard meermaals in onze databank terecht, zoals de heer De Craemer terecht onderstreept. Daarnaast wensen werkgevers ook maximale zichtbaarheid van hun vacatures op de VDAB-website waardoor zij oneigenlijk gebruik gaan maken van de vacaturedatabase en bewust hun vacatures gaan verdubbelen. Niet toevallig komt het grootste aantal dubbele vacatures uit de regio's met de laagste werkloosheid.

Het nastreven van een zo groot mogelijk bereik en aandeel in de vacaturemarkt, gepaard gaande met het aangepaste communicatiegedrag van bedrijven, geeft bijgevolg aanleiding tot een toename van het aantal dubbele vacatures, waardoor een eenduidige kijk op de vacature-arbeidsmarkt in functie van rapportering naar vacature-telling niet meer mogelijk is. Tot voor kort was het echter niet mogelijk om deze dubbels te detecteren, noch om een precieze schatting te maken van het aantal dubbels in onze vacaturedatabase. Daarom werden er werkgroepen opgestart om aan het probleem van deze dubbels te remediëren en de kwaliteit van de door de VDAB gepubliceerde vacatures te verbeteren. Dat gebeurde met goedkeuring van de raad van bestuur van de VDAB.

In de herfst van 2007 werd overlegd tussen de verschillende betrokken diensten van de VDAB over de te volgen strategie. Vanaf januari 2008 werden de eerste procedures en extra controles opgestart, wat heeft geleid tot significante resultaten vanaf februari.

Er werd gekozen voor een aanpak waarbij maandelijks verschillende kwaliteitscontroles uitgevoerd worden op de door de VDAB ontvangen vacatures. Er wordt nagekeken welke bedrijven verantwoordelijk zijn voor grote aantallen dubbels, waarna deze bedrijven wordt

gevraagd om de nodige acties te ondernemen om deze dubbels in de toekomst te vermijden. Onze ervaring leert dat deze aanpak positieve resultaten oplevert. De cijfers worden op die manier geleidelijk gecorrigeerd. Dat vergt echter een continue aanpak.

Het aantal dubbele vacatures is voornamelijk afkomstig via de input van verschillende private intermediaire spelers. Het probleem inzake input van de dubbele vacatures situeert zich op twee niveaus. Ten eerste maken bedrijven hun vacatures kenbaar zowel via verschillende uitzendkantoren als via verschillende jobsites, waardoor ze langs deze verschillende aanbieders raadpleegbaar worden op de VDAB-website. Ten tweede publiceren of herpubliceren bedrijven en uitzendkantoren eenzelfde vacature meer dan een keer met de bedoeling een betere zichtbaarheid van hun vacature te krijgen. Vacatures worden immers gerangschikt op basis van invoerdatum.

Met de steun van Federgon werd een actieplan uitgetekend op basis van interne kwaliteitscontroles, met de focus op het detecteren van dubbele vacatures gepubliceerd door eenzelfde bedrijf en via verschillende intermediairen. Ik geef een aantal elementen. Er werden kwaliteitsrichtlijnen voor vacatures opgesteld die te raadplegen zijn op <http://vdab.be/werkenaanbieden/rechten.shtml>.

Er wordt werk gemaakt van opleidingen voor uitzendconsulenten in de regio, een online cursus 'Hoe maak ik o.m. met het oog op een goede matching met werkzoekenden een kwalitatieve vacature op?' ontwikkelen en een permanente screening van de vacatures. De huidige uitzuivering en controles gebeuren onder meer op basis van steekproeven, maandelijkse controles op de vacaturedata-bank en acties naar bedrijven die veel dubbels publiceren.

Omdat de VDAB jaarlijks een gigantische hoeveelheid vacatures ontvangt, moet de detectie van dubbele vacatures gebeuren via automatische tools. Deze tool is in ontwikkeling. In een eerste fase zullen dezelfde vacatures van een en het zelfde bedrijf kunnen worden gedetecteerd. Voor de detectie van dubbels die via verschillende intermediairen worden verspreid, is afstemming met de verschillende partners nodig. Daarover wordt verder met Federgon overlegd.

De afgelopen maanden is er sprake van gemiddeld ongeveer 25 percent dubbels. Deze dubbels zijn allemaal vacatures die door de VDAB worden gepubliceerd maar wel worden beheerd door de werkgever. Voor die vacatures bemiddelen de VDAB-consulenten niet. De overgrote meerderheid – meer dan 90 percent – van deze dubbels komen van de interim- en selectiekantoren.

Omdat de meeste door de VDAB gepubliceerde vacaturecijfers gebaseerd zijn op het Normaal Economische Circuit zonder Interimopdrachten, werden deze dubbele vacatures slechts zelden mee opgenomen in de rapporte-

ring. Enkel de cijfers over het totale aantal door de VDAB ontvangen vacatures is hierdoor sterk vertekend.

De sterke daling van het aantal ontvangen interimopdrachten in de afgelopen maanden is in belangrijke mate terug te voeren tot de eliminatie van een heel aantal dubbels uit onze databank. Maar dat is niet de enige verklaring, waardoor de interpretatie van de conjunctuurcyclus niet evident is. Het effect van de dubbeltellingen is de laatste jaren zeker toegenomen. Enerzijds is de database van de VDAB veel toegankelijker geworden. Werkgevers kunnen nu zeer gemakkelijk vacatures melden. Meer en meer bedrijven maken ook gebruik van de automatische aangifte van hun vacatures. Anderzijds had de recente hoogconjunctuur tot gevolg dat steeds meer bedrijven via verschillende kanalen naar kandidaten op zoek waren, wat dus resulteerde in meerdere vacatures.

Op vraag van de EU verzamelen een aantal Europese landen reeds vacaturegegevens via hun nationale instelling voor de statistiek. In België wordt daaraan gewerkt door het Nationaal Instituut voor de Statistiek (NIS). De studiedienst van de VDAB is – samen met de Forem (de Waalse dienst voor arbeidsbemiddeling) en ACTIRIS (de Brusselse dienst voor arbeidsbemiddeling) – in de werkgroep van het NIS vertegenwoordigd. Tot nu toe heeft deze werkgroep nog niet geleid tot concrete resultaten. Bijgevolg is het weinig zinvol dat de VDAB op eigen initiatief nog een enquête in dit verband zou organiseren. In de jaren tachtig is dat wel een paar keer gedaan, zonder evenwel bevredigende resultaten op te leveren.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Ik dank de minister voor het antwoord. Ik denk dat hij alle vragen heeft beantwoord. Ik wil toch nog eens het belang hiervan benadrukken. Geregeld verschijnen in de pers artikels over de krapte op de arbeidsmarkt, knelpuntberoepen en het beperkte aantal werkzoekenden die zich voor een vacature aanbieden. Als we dan vernemen dat 25 percent van de tellingen dubbeltellingen zijn, dan moeten we toch besluiten dat het nodig is dat we inzake de vacaturedata-bank over juiste cijfers kunnen beschikken.

Mijn vraag was niet echt of de VDAB zelf een enquête zou houden. Dat is niet de opdracht van de VDAB. Het NIS en de Nationale Bank beschikken over cijfermateriaal, ook op basis van enquêtes bij de bedrijven. Op het federale niveau vergadert men daarover, maar dat heeft nog niet tot concrete resultaten geleid.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Annick De Ridder tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de mate waarin de VDAB oudere werkzoekenden bereikt

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik dank u dat ik de kans krijg een vraag over de VDAB te stellen, wat echter niet wegneemt dat we in de toekomst over dit onderwerp nog een bredere gedachtewisseling zouden kunnen organiseren.

Onlangs heeft de VDAB een voorstel gedaan over het bereik van vijftigplussers onder de werkzoekenden. Die doelgroep blijft ondervertegenwoordigd in de trajectwerking, maar ook in het aantal afgewerkte trajecten scoort ze slecht. Verder is er een probleem met de doorstroming van de oudere werkzoekenden naar de vijftigplusclubs die in augustus 2006 zijn opgericht. De oudere werknemers worden verplicht een informatiesessie van de VDAB of de vakbond bij te wonen. Nadien worden ze, als ze dat zelf willen, doorgestuurd naar een vijftigplusclub voor een trajectbegeleiding.

De cijfers over de doorstroming die van de VDAB en van de vakbonden komen, verschillen erg. De VDAB heeft het over een doorstroming van 20 percent; de vakbonden hebben het over een schamele 3 percent. Er zijn daartoe ongetwijfeld verschillende verklaringen aan te voeren. In de beheersovereenkomst met de VDAB ontbreekt een expliciete norm. De federale activeringspolitiek was in het verleden niet van toepassing op werkzoekende vijftigplussers. Volgens de vakbonden staan de werkgevers nog steeds weigerachtig tegenover de aanwerving van vijftigplussers. Ik moet er wel bijzeggen dat deze uitleg niet kan verklaren waarom er een dergelijk verschil – 20 percent enerzijds en 3 percent anderzijds – is tussen de doorstroming bij de VDAB en de vakbonden.

We merken ook dat u in het verleden nog niet echt hebt gekozen voor een becijferd criterium voor die vijftigplussers. Voor arbeidsgehandicapten of allochtonen bestaat dat criterium wel. Het besluit van mijn fractie is dat uit de praktijk misschien wel blijkt dat er een te grote vrijblijvendheid is bij de begeleiding, herscholing en activering van vijftigplussers.

Het volgende deel van mijn vraag om uitleg is achterhaald. Zoals u weet, zal de federale overheid het activeringsbeleid opentrekken en nagaan hoe vijftigplussers echt actief begeleid kunnen worden naar een job. Het is belangrijk dat die mensen voelen dat ze op 50 jaar niet afgeschreven zijn, maar dat ze nog actief kunnen zijn op de arbeidsmarkt.

Mijnheer de minister, hoe evalueert u de resultaten betreffende het bereik van oudere werkzoekenden zoals die

werden voorgelegd op de raad van bestuur van de VDAB op 6 februari 2008? Vindt u dat de activering van vijftigplussers op een iets minder vrijblijvende manier moet gebeuren om meer vijftigplussers te betrekken bij de arbeidsmarkt? Hebt u al overleg gepleegd met de vakbonden om te zien wat de mogelijke verklaring zou kunnen zijn? We merken toch wel dat er een groot verschil is tussen de resultaten van de VDAB en die van de vakbonden. Indien ja, zult u dan naar aanleiding van dat overleg bij de vakbonden aandringen op een andere aanpak? Waarom zouden de vakbonden niet dezelfde resultaten kunnen voorleggen als de VDAB?

Indien zou blijken dat, ondanks de federale en Vlaamse maatregelen, de werkgevers nog steeds weigerachtig staan ten aanzien van het aanwerven van vijftigplussers, zult u er dan de werkgevers nogmaals op wijzen dat die mensen wel degelijk valabele krachten zijn? Ik kan me voorstellen dat het probleem voor een deel zal worden opgelost door de huidige krapte op de arbeidsmarkt. Dat betekent echter niet dat we op onze lauweren mogen rusten. Bent u bereid te streven naar een numerieke doelstelling voor het bereik van ouderen door de VDAB, zoals die al bestaan voor allochtonen en arbeidsgehandicapten?

De voorzitter: De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem: Mijnheer de voorzitter, de vraag van mevrouw De Ridder bewijst nog maar eens dat voor de VDAB de ene doelgroep niet de andere is.

Wat wel heel opvallend is, is dat de efficiëntie van de vakbonden in twijfel kan worden getrokken. Als we de resultaten tussen de informatiesessies bij de VDAB en de vakbonden vergelijken, dan vraag ik me af hoeveel informatie de vakbonden eigenlijk geven.

Mijnheer de minister, voor de informatiesessies zetten de vakbonden personeel in. Krijgen die mensen een vergoeding van de Vlaamse overheid? Indien ja, hoeveel krijgen ze en hoe wordt dat bedrag berekend? Moeten we in dat geval niet streven naar een vorm van vergoeding, waarbij niet zozeer het aantal mensen dat naar de informatiesessie komt als basis wordt gebruikt, maar wel het resultaat? Ik verwijs naar de maatregel die u wilt nemen voor de scholen. Daar zou het aantal afgeleverde diploma's in rekening worden gebracht.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mijnheer de voorzitter, ik sluit me graag aan bij de vraag van mevrouw De Ridder. Ik heb nog twee bijkomende bedenkingen. Mevrouw De Ridder heeft een aantal terechte bedenkingen gemaakt. De wetgeving is aangepast en vijftigplussers moeten opnieuw beschikbaar zijn voor de

arbeidsmarkt. Ongeveer twee weken geleden hebben we de nieuwe statistieken gezien, waar voor de eerste keer het aantal oudere werklozen die beschikbaar moeten zijn op de arbeidsmarkt groter is dan het aantal oudere werkzoekenden die niet meer beschikbaar moeten zijn. In de toekomst zal de ene groep verdwijnen en de andere toenemen. Als de wetgeving klaar is, is het absoluut noodzakelijk dat gezorgd wordt voor een goed opleidings- en bemiddelingsbeleid. Anders blijven die wetgevende aanpassingen dode letter.

Een goed bemiddelingsbeleid van de VDAB of de vakbonden is maar één aspect. Er zijn natuurlijk heel wat andere elementen die meespelen. Ook bij de werkgevers is een mentaliteitswijziging nodig. Ze moeten aanvaarden dat vijftigplussers volwaardige arbeidskrachten zijn.

Mijnheer de minister, de Vlaamse Regering geeft een tewerkstellingspremie. Kunt u daarover de laatste stand van zaken geven? Die regeling is wat aarzelend op gang gekomen. In welke mate is er de afgelopen maanden al dan niet een versnelling opgetreden?

De voorzitter: De heer De Craemer heeft het woord.

De heer Gino De Craemer: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik sluit me ook aan bij de analyse van mevrouw De Ridder. Ik verwijst naar de actuele vraag die ik in februari heb gesteld over een aantal uitspraken van de federale minister van Werk Piette over de activering van vijftigplussers.

Het is interessant en nodig om bij de vijftigplussers de bereidheid te creëren om zich beschikbaar te stellen. Maar een sluitende aanpak is er nog steeds niet. Wat is de stand van zaken? Leggen we niet beter de focus bij die doelgroep om hen verplicht een trajectbegeleiding te laten volgen?

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Mijnheer de minister, mijnheer de voorzitter, geachte collega's, de discussie over de activering van de vijftigplussers is heel ideologisch aan het worden. De argumenten zijn gekend. Werkgevers zouden onder meer geen vijftigplussers meer willen aan nemen, maar vijftigplussers zouden ook niet meer willen werken. De vakbonden zeggen dat het de moeilijkste doelgroep is. Dit is niet de plaats waar we dat moeten uitklaren.

De doelgroep van de vijftigplussers is heel ruim. Er zijn mensen van 50 bij die een paar maanden geleden hun werk hebben verloren maar ook mensen van 58 die zeven jaar geleden door een herstructurering werden getroffen en die intussen wat gefrustreerd zijn geraakt en niet meer geïnteresseerd zijn in een normale economische activiteit.

Vijftigplussers als één doelgroep beschouwen is misschien wat kort door de bocht.

Toevallig kreeg ik gisteren een mail van oud-collega Riet Van Cleuvenbergen, die nog altijd zeer actief is in het vrijwilligerswerk. Veel vijftigplussers – ze spreekt over mensen van 56 of 57 jaar die al enkele jaren werkloos zijn – die in de socialprofitsector aan het werk zijn, worden nu geconfronteerd met een actieve rekrutering van de VDAB, nog niet van de RVA. Ze vraagt zich af of het niet mogelijk is om de doelgroep op te splitsen en ze doet een heel concreet voorstel. Zou het niet kunnen dat vijftigplussers die vijf jaar geleden hun werk hebben verloren en die zich een minimaal aantal uren engageren in het erkende vrijwilligerswerk, daarvoor erkend worden en dus niet meer beschikbaar moeten zijn voor de arbeidsmarkt? Ik stel de vraag gewoon. Ze is gesteld door een ervaringsdeskundige die zeker niet tegen de activering van de vijftigplussers is. Integendeel, want ze pleit voor een activering via het vrijwilligerswerk waardoor een onderscheid wordt gemaakt in de zeer ruime groep van vijftigplussers.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Daarmee zijn de vijftigplussers actief betrokken in het debat.

Ik wil me aansluiten bij uw oproep om het debat niet te voeren op basis van symbolen en ideologieën, waarbij de enen willen bewijzen dat ze heel hard achter de vijftigplussers aan zitten en de anderen willen bewijzen dat ze zachtzinnig zijn door te zeggen dat de mensen geen inspanning moeten doen. Ik behoor tot geen van beide scholen. Ik probeer kansen te scheppen voor mensen en waar nodig inspanningen te vragen.

Ik wil eerst iets zeggen over de cijfermatige doelstellingen. Eigenlijk klopt het wel dat de VDAB met betrekking tot vijftigplussers niet heeft gekozen voor een cijfermatige doelstelling in de vorm van een oververtegenwoordigingscriterium zoals we dat wel doen voor personen met een handicap of allochtonen of kortgeschoolde mensen. Deze groepen moeten in acties meer aanwezig zijn dan andere omdat ze meer vertegenwoordigd zijn in de werkloosheid.

We hebben het niet becijferd voor ouderen omdat het nogal onbekend terrein is. We hebben gezegd dat er een groeiende vertegenwoordiging moet zijn. Het klopt niet dat daaruit mag worden afgeleid – wat u doet – dat er geen duidelijk becijferde doelstellingen met de VDAB zouden zijn afgesproken. In een addendum aan de beheersovereenkomst werd immers duidelijk gesteld dat de VDAB en zijn partners in de loop van 2007, 5000 werkzoekenden meer dienden te bereiken dan in 2005, toen Actief 50+ nog niet operationeel was. In

2005 werden er 6172 vijftigplussers bereikt in de trajectwerking, in 2006 waren er dat 6504 en in 2007 werden er 10.215 bereikt, of 91,43 percent van het vooropgestelde objectief. Ik kan u dus rekenschap afleggen over cijfers. De relatieve vertegenwoordiging van deze groep in de algemene trajectwerking is gestegen van 3,1 percent in 2005 naar 5,4 percent in 2007. Dat is een stijging, maar het blijven zeer bescheiden cijfers.

Dat wil niet zeggen dat ik deze resultaten als voldoende beschouw, integendeel. De vertegenwoordiging van ouderen in het cumulatief aantal werkzoekenden op jaarbasis is gestegen van 11 percent naar 15,2 percent, wat de noodzaak van meer acties onderstreept. Daarom heb ik een heel grondige evaluatie gevraagd aan het expertisecentrum Leefstijl en Werk dat ik heb opgericht in de Vlaamse administratie. Zowel de cijfergegevens als het kwalitatieve aspect worden grondig bekeken. Aan de hand van de resultaten van deze evaluatie zal ik voorstellen formuleren om de impact van de vijftigpluswerking te verbeteren.

De komende maanden zal ik met de sociale partners overleggen hoe het Vlaamse activeringsbeleid voor vijftigplussers performanter kan worden gemaakt. Dat zal bijkomende inspanningen vragen van oudere werkzoekenden maar ook engagementen van werkgevers. Daarbij baseren we ons op de evaluatie van het algemeen Vlaams beleid ten aanzien van de activering van vijftigplussers die momenteel wordt afgerond door het expertisecentrum, op de jaarlijks evaluatie van de bijblijfactie die door hetzelfde expertisecentrum wordt voorbereid en op de beleidsbeslissingen die zullen worden genomen op federaal niveau in het kader van de evaluatie van het algemene activeringsbeleid en de eventuele uitbreiding ervan naar vijftigplussers.

Alvorens in te gaan op uw derde vraag, wil ik wel enkele correcties aanbrengen bij de door u geciteerde cijfers. Aangezien er tussen de maand van het volgen van een informatiesessie en een eventuele doorstroming naar verdere acties vaak een periode gaat, is het best om telkens een aantal maanden later te gaan kijken dan dezelfde maand waarin een infosessie werd gevolgd.

Ik geef u een overzicht van de situatie eind januari 2008 van het aantal werkzoekenden dat sinds de start van de actie een infosessie volgde, zonder de vertekening van diegenen die de laatste twee maanden een infosessie hebben gevolgd en al dan niet zijn doorgestroomd. We nemen onze tijd om de resultaten te bekijken. Bij de VDAB hebben 8460 mensen Info 50+ gevolgd. Daarvan stroomt 59,5 percent niet door naar verdere acties. 24,1 percent stroomt door naar een vijftigplusclub en 40,4 percent stroomt door naar verdere acties binnen het traject. De cijfers met betrekking tot Info 50+ bij partnerorganisaties zijn als volgt: 5595 mensen hebben die gevolgd. 88,8 percent stroomt niet door naar verdere

acties binnen het traject, 4,8 percent stroomt door naar een vijftigplusclub en 11,2 percent stroomt door naar verdere acties binnen het traject.

De vakbonden slagen er dus in om iets meer dan 11 percent te laten doorstromen naar verdere acties, waarvan 4,8 percent naar vijftigplusclubs. De VDAB slaagt erin om iets meer dan 40 percent te laten doorstromen, waarvan 24 percent naar vijftigplusclubs. Deze cijfers bevestigen de door u geschetste tendens: er is een groot verschil tussen vakbonden en VDAB en een groot deel van de werkzoekenden wordt niet geactiveerd tot bijkomende acties.

Al bij de evaluatie van de bijblijfactie in de loop van vorig jaar is de lage doorstroming naar de acties een belangrijk punt van overleg en discussie geweest met de vakbonden en de VDAB. Op basis daarvan hebben zowel de vakbonden als de VDAB aanpassingen gedaan aan hun aanpak tijdens de infosessies. Het gaat dan over meer werven, interactiviteit en getuigenissen van vijftigplussers die ondertussen begeleid werden in vijftigplusclubs. Sindsdien zijn de cijfers iets verbeterd. Eind augustus 2007 stroomde nog 61 percent van de betrokken werkzoekenden via de VDAB niet door. Nu is dit cijfer gedaald tot 59,5 percent. Ook bij de vakbonden zien we deze trend. Daar is dit percentage gedaald van 91,5 percent eind augustus 2007 naar 88,8 percent eind januari 2008.

Uiteraard heb ik al gepraat met de vakbonden over deze verschillen. In dat overleg werd het verschil tussen VDAB en vakbonden qua percentages grotendeels verklaard door een verschillend profiel van werkzoekenden qua subjectieve kans op werk. De nood bij werkzoekenden die opteren voor het volgen van de infosessie bij de vakbonden zou lager liggen dan bij hen die bij de VDAB de infosessie volgen. Het feit dat deze laatste werkzoekenden al een belangrijke drempel overwonnen hebben, namelijk in contact gekomen zijn met de vijftigplusconsulenten van de VDAB, zal ook wel een rol spelen. Voor verdere evaluaties verwijs ik naar het eerder reeds vernoemde evaluatieonderzoek van het expertisecentrum Leefstijl en Werk.

Ik geloof dat ook de werkgevers een grote verantwoordelijkheid hebben, maar helaas inderdaad nog steeds zeer weigerachtig staan tegenover ouderen. Uit VDAB-cijfers in verband met het aantal plaatsingen blijkt dat als in 2007 een min-50-jarige werkzoekende gemiddeld bijna twee verwijzingen per maand ontvangt, dat voor een vijftigpluswerkzoekende gemiddeld nog niet een was. Veel zorgwekkender is nog dat als in 2007 een op drie min-50-jarige werkzoekenden per maand wordt geplaatst, dat bij vijftigpluswerkzoekenden slechts zes op honderd is. Uiteraard moeten we er rekening mee houden in welke mate de VDAB heeft kunnen nagaan dat de vacature door een verwezen

werkzoekende werd ingevuld. In absolute cijfers betekent dit dat de 135.000 min-50-werkzoekenden in 2007 264.000 verwijzingen ontvingen, hiervan 44.000 werden geplaatst. Voor de 46.000 werkzoekenden boven 50 jaar ging het in 2007 om 38.000 verwijzingen en slechts 2600 met zekerheid gekende plaatsingen. Dat is natuurlijk een enorm verschil.

Ook Jobkanaal toont aan dat het voor vijftigplussers zeer moeilijk is om effectief aan werk te geraken. In 2007 konden de consultants 7715 vacatures verzamelen voor 12.406 plaatsen. Hierop gebeurden 31.944 doorverwijzingen, wat resulteerde in 2981 plaatsingen. Bekijken we welke kansengroepen doorverwezen werden, dan was 45 percent allochtoon, 38 percent oudere en bijna 17 percent gehandicapt. Bij de werkelijke plaatsingen echter blijken de ouderen heel wat minder aan bod te komen: 56 percent is allochtoon, 18 percent gehandicapt en slechts 25,6 percent een oudere. Na de evaluatie zullen we met het expertisecentrum een nieuw addendum opstellen met concrete meetbare toekomstige objectieven voor de VDAB zoals dit nu het geval is.

Mijnheer Van den Heuvel, u had een vraag over de resultaten met betrekking tot de tewerkstellingspremie. Ik heb die niet bij me. Uit mijn hoofd denk ik te mogen zeggen dat het lichtjes verbetert met de aanpassingen die we hebben gedaan. Ik durf absoluut niet zeggen of dit nu een zeer hoge vlucht neemt.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw zeer uitgebreide rapportering en cijfermateriaal. Ik ben het volledig met u eens dat het debat rustig moet worden gevoerd. Ik denk niet dat mijn vraag op een of andere manier polariserend kan gelezen worden. De verantwoordelijkheid ligt bij beide kanten en de waarheid moet waarschijnlijk ergens tussenin gezocht worden.

Ik ben het niet eens met de stelling van de heer Laurys. Het standpunt van onze fractie is bekend, wij hebben al vaak gezegd dat vrijwilligerswerk zeer valabel is. We hebben ook graag meegewerkt aan het statuut daaromtrent. We hebben echter altijd herhaald dat dat niet kan betekenen dat men niet meer beschikbaar is voor de arbeidsmarkt. Daar zitten we op een andere lijn.

Mijnheer de minister, ik ben verheugd dat u in overleg treedt met de sociale partners en dat u naar beide zijden kijkt en dat er bijkomende inspanningen moeten komen van de vijftigplussers en van de werkgevers. U zegt dat dat in een nieuw addendum zal worden gegoten dat aan de beheersovereenkomst met de VDAB zal worden gehecht. Worden er ook andere documenten ondertekend? Ik neem aan dat dat wel zo zal zijn en dat men ook ten aanzien van de werkgevers bepaalde inspanningsverbintenissen zal vragen. Zo ja, kunnen dat

addendum en die afspraken bezorgd worden aan de commissie van zodra die voorhanden zijn?

Wat betreft de evaluatie die bezig is door het expertisecentrum, zijn de cijfers die u aanhaalt, iets genuanceerder, maar ze bevestigen de trend van 40 percent doorstroming bij de VDAB, waar intern nog iets mee gebeurt, een doorstroom naar een vijftigplusclub of een andere actie, en 11 percent bij de vakbonden. Wanneer de cijfers voorhanden zijn, kunt u daar dan mee naar de commissie komen? Dat zou kunnen gebeuren in het kader van een brede gedachtewisseling. Het zal noodzakelijk zijn om ten aanzien van de vakbonden stappen te ondernemen. We moeten hen de cijfers geven die bevestigd zijn door het expertisecentrum, anders zal de doorverwijzing volledig door de VDAB gebeuren.

De nood om infosessies te geven, zou lager zijn bij mensen die zich bij de vakbonden aanmelden. Ik trek dat in twijfel. Ik denk niet dat dat mensen zijn die gemakkelijker bemiddelbaar zijn, ik denk dat ze veeleer moeilijk bemiddelbaar zijn. Dat is in tegenspraak met de realiteit: die nood is niet lager maar misschien nog hoger. Mijns inziens schort er iets aan de mentaliteit. U kunt die als minister wijzigen door overleg te plegen en afspraken te maken met de vakbonden, eventueel op papier.

Mijnheer de minister, ik denk dat we inhoudelijk op dezelfde lijn zitten. Ik wil u vragen met de resultaten van de besprekingen die bezig zijn, naar de commissie te komen, misschien in het kader van een ruimere gedachtewisseling over de activeringsproblematiek.

De voorzitter: Op 29 mei hebben we een discussie over de evaluatie van het meerbanenplan. Op 12 juni komt de VDAB naar de commissie in verband met de beheersovereenkomst. Dat is nog een hele tijd, de regering had tijd gevraagd om de zaak te bekijken. Daarom hebben we deze vraag nog geagendeerd.

De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem: Mijnheer de minister, ik heb geen antwoord gekregen op mijn vraag hoeveel de Vlaamse overheid betaalt aan de vakbonden om die infosessies te organiseren. Ik veronderstel dat we spreken over de drie erkende vakbonden: ACV, ABVV en ACLVB. Ik begrijp dat u die cijfers niet van buiten kent en zal dus een schriftelijke vraag indienen.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer Van Goethem, het is goed dat u die vraag schriftelijk stelt, want ik wil niet improviseren.

Wanneer ik overleg pleeg met de Vlaamse vakbonden en werkgevers, is dat met de bedoeling te komen tot

een nieuwe aanpak met wederzijdse engagementen en afspraken. Wanneer ik zo ver ben, wil ik die heel graag voorleggen, want we zullen ongetwijfeld een politiek draagvlak moeten zoeken. Ik wil me alleen niet laten opjagen in de timing. Ik wil een grondig gesprek hebben met de vakbonden en de werknemers. Op het ogenblik dat we pleiten voor meer regionalisering in de werkgelegenheidsaanpak, dan moeten we bewijzen dat we dat doen in sociaal overleg. Daar bent u niet tegen. We moeten dat dan ernstig doen en we mogen ons niet laten opsluiten in een timing.

Hetzelfde geldt voor allerlei documentatie in verband daarmee, en de resultaten van het expertisecentrum. Ik wil dat dat nuttig is in het overleg en het niet te snel op de markt gooien. Ik speel graag resultaatvoetbal, geen spektakelvoetbal. U moet me wat tijd geven tot ik met een afgerond pakket kan komen. Als er vragen zijn, antwoord ik daar in de mate van het mogelijke op. Misschien is het goed dat u probeert te weten te komen wanneer ik min of meer op een concluderend punt ben gekomen in het overleg. Dan zijn vragen daarover opnieuw nuttig.

Mevrouw Annick De Ridder: Misschien is het ook nuttig dat u dat kan laten doorsijpelen op dat ogenblik. Voor mij is het moeilijk die timing te achterhalen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Annick De Ridder tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de evaluatie van de huisbezoeken van de VDAB bij allochtone werklozen

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zal het kort houden. Onlangs hebben enkele collega's en ik over dit onderwerp al een vraag gesteld. Ik zal de context niet opnieuw schetsen. De huisbezoeken van de VDAB bij allochtone werklozen hebben niet veel resultaat gehad: slechts een zeer beperkt aantal werklozen kon ertoe worden gebracht worden een jobbeurs te bezoeken.

Een krant blokletterde dat de VDAB het initiatief toch zou uitbreiden naar andere provincies en doelgroepen, en dat gebeurde nog voor de minister zijn evaluatie had bekendgemaakt. In uw antwoord op onze vragen hebt u gezegd dat het voorbarig was om daarop te reageren. U wachtte op een definitieve evaluatie, die in januari

beschikbaar zou zijn. In februari zou u de resultaten in de commissie uiteenzetten.

Ik herhaal dus mijn vragen. Is de evaluatie van het experiment waarbij 5000 allochtone werkzoekenden werden bezocht, ook effectief gebeurd? Kunt u meedelen hoeveel van de 3 percent die een jobbeurs bezocht, zich heeft ingeschreven voor een opleiding of een job heeft gevonden? Bent u van mening dat de inspanningen voor het experiment in verhouding staan tot het resultaat? Wat is er gebeurd als men op de bezochte adressen autochtone werklozen aantroft? De Vlaamse Regering voert een stimuleringsbeleid tegenover bepaalde doelgroepen. Dat sluit evenwel niet uit dat anderen die zich enthousiast aanmelden, ook kunnen meedoen. Wil men op basis van de evaluatie het experiment uitbreiden naar andere provincies en doelgroepen?

De voorzitter: De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, 150 mensen hebben gereageerd, en dat is niet bepaald een succes. Laat ons een kat een kat noemen: het is een fiasco. Het interesseert me wel om te weten hoeveel van die mensen die de moeite hebben gedaan om zich in beweging te zetten, een opleiding hebben gevolgd of een job gevonden. En wat heeft dat experiment gekost? Is de kostprijs in verhouding tot het resultaat? Moeten we de middelen niet efficiënter gebruiken?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik wil eerst benadrukken dat dit een actie is die op initiatief van de VDAB zelf is genomen, onder de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur. Het is niet een actie waarvoor men op voorhand mijn toelating moet vragen. Het is dus de raad van bestuur die verantwoordelijk is voor het verdere gevolg aan dat initiatief.

Een evaluatienota over het experiment te Antwerpen werd ter bespreking aan de raad van bestuur van 5 maart 2008 voorgelegd. Mijn antwoord steunt grotendeels daarop. Uit de VDAB-evaluatie blijkt dat, ondanks de eerdere communicaties over dit experiment en ondanks de ruime, ook wel positieve respons in de media, de samplingactie in haar geheel niet helemaal is overgekomen. Het is dus van belang bij toekomstige samplingacties bepaalde aspecten van de actie opnieuw te definiëren.

Ten eerste: de samplingactie 'De VDAB komt naar je toe' heeft in de eerste plaats tot doel om de werkzoekenden die de VDAB nu niet of moeilijk bereikt met het bestaande dienstverleningsaanbod, beter te bereiken en

te betrekken via een laagdrempelige aanpak. In deze zin moet de samplingactie worden begrepen als een ‘innovatieve en creatieve toeleidingsactie’ naar de dienstverlening van de VDAB en van de betrokken partners.

Ten tweede: wat betreft de methodiek: de indruk is ontstaan dat huisbezoeken tot het opzet behoorde. Dat klopt niet, het betreft een deur-aan-deuractie, zonder binnenhuisgesprekken, waarbij ook burgers in de straat worden aangesproken, wat een van de basisprincipes van sampling is. Het gaat dus om korte, snelle contacten, waarbij een uitnodigingskaart wordt afgegeven met daarop de gegevens van de wijkactiviteit of het jobevent waar de VDAB aanwezig zal zijn.

Ten derde: naar aanleiding van de talrijke communicaties is de indruk ontstaan dat deze actie zich uitsluitend richt tot allochtonen. Dat is een verkeerde indruk. De actie richtte zich tot alle inwoners in de betrokken wijken. Bij de deur-aan-deuractie is bijvoorbeeld geen gebruik gemaakt van namenlijsten. De wijken werden gekozen op basis van de hogere werkloosheidsgraden. In een grootstedelijke situatie betekent dit ook een hogere aanwezigheid van allochtone werkzoekenden in deze groep.

Uit de evaluatie gehouden op het stakeholdersforum van VDAB Antwerpen en met de betrokken partners worden de thema's ‘imago en vertrouwen’ naar voren geschoven als belangrijke aandachtspunten in de communicatie naar en het realiseren van een beter bereiken van de verborgen arbeidsreserve. Elk van de stakeholders geeft aan dat de samplingactie ‘de VDAB komt naar je toe’ een belangrijke bijdrage levert tot een betere beeldvorming over de VDAB bij de beoogde doelgroepen.

Zoals eerder gesteld, heeft deze samplingactie tot doel gehad om moeilijk te bereiken of nog niet bereikte werkzoekenden op een laagdrempelige manier te laten kennismaken met het dienstverleningsaanbod van de VDAB en zijn partners. Aangezien focus op werk centraal staat in de werking van de VDAB, is de aanwezigheid van een concreet jobaanbod van werkgevers een logische keuze geweest in dit experiment. Op de twee zaterdagen werden in totaal 228 bezoekers geteld: 150 op 24 november en 78 op 1 december. Van deze groep raamt de VDAB dat 55 percent zich heeft aangeboden bij de Werkwinkelstand voor inschrijving en doorverwijzing naar taal- en ander opleidingsaanbod, 45 percent zou zich hebben aangeboden bij werkgeversstanden.

De werkingskost van dit experiment bedraagt 21.626,24 euro uitgegeven voor de hele actie. Het betreft hier zowel een eenmalige kost ten bedrage van 11.326,81 euro voor lay-outwerk voor folders, affiches en uitnodigingen, als een logistieke kost voor de huur van standenmateriaal, tent en catering ten belope van 5377,19 euro en drukwerk ten belope van 4921,80 euro. De kostprijs van 11.326,81 euro betreft dus een eenmalige kost die in

de toekomstige acties niet meer van toepassing is. Bij de koppeling van de samplingactiviteit aan bestaande evenementen zal de effectieve kostprijs beperkt blijven tot de drukwerkkosten, ongeveer 5000 euro.

Voor de personeelskost heeft VDAB louter een beroep gedaan op beschikbaar personeel. Er hoeven dus bijvoorbeeld geen overuren uitbetaald te worden. De actie werd naar het personeel ingekaderd als een vormingsaspect. Medewerkers zijn aanwezig in, maken kennis met de leefwereld en de habitat van hun klanten en stellen waar nodig hun beeldvorming bij. Er zijn ook effecten met betrekking tot de ontwikkeling van samenwerking met andere organisaties.

Naast het cijfer van 228 bezoekers signaleert de VDAB dat deze actie ook een kwalitatieve meerwaarde heeft. De dienst verwijst hierbij naar versterking van de partnerschappen, want niet alleen de VDAB was op stap. De actie werd gevoerd in een samenwerkingsverband met een waaier aan relevante partners. De betrokken medewerkers van deze organisaties werkten concreet samen, wat toekomstige samenwerking kan versterken. Er was ook een meerwaarde op organisatieniveau: experimenteel leren met betrekking tot nieuwe benaderingsmethodes. Ook op het niveau van de VDAB-medewerkers was er een meerwaarde: betere kennis van de wijk waarin ze werkzaam zijn, contact met de klanten in hun natuurlijke omgeving, leren van nieuwe communicatietechnieken met transfermogelijkheden naar de werksituatie en sensibilisering inzake nadenken over de relatie met de klant.

De communicatie met betrekking tot deze actie heeft inderdaad het foutieve vermoeden gewekt dat deze actie zich alleen op allochtonen richtte. Dat stelt de VDAB zelf kritisch vast. De feitelijke actie was echter naar alle inwoners gericht in de betrokken wijken. Bij de deur-aan-deuractie is zodoende geen gebruik gemaakt van namenlijsten. Er werd aan elke deur aangebeld en een uitnodiging afgegeven aan de bewoner. Indien er niemand thuis was, werd de uitnodiging in de brievenbus gestoken. Wanneer de bewoner aangaf niet werkloos te zijn, werd gevraagd de uitnodiging over te maken aan een werkzoekend gezinslid, familielid of kennis uit de buurt. De wijken werden gekozen op basis van de hogere werkloosheidsgraden. In een grootstedelijke situatie hangt dat ook samen met een hogere aanwezigheid van allochtone werkzoekenden in deze groep. Als verbeterpunt voor een volgende actie moet dus zeker aandacht worden besteed aan correcte communicatie.

De belangrijkste conclusie van het experiment van huisbezoeken is voor mij dat de VDAB op alternatieve en nieuwe manieren probeert om moeilijk bereikbare werkzoekenden en ook verborgen groepen van onze arbeidsmarkt te bereiken. Het lijkt me logisch dat dit een leerproces inhoudt. Het lijkt me bijgevolg uiterst

belangrijk dat de organisatie dergelijke innovatieve benaderingen inzake toeleiding naar de arbeidsmarkt uiterst kritisch evalueert.

Op dit moment worden, rekening houdende met de aanbevelingen uit de evaluatienota, nieuwe samplingacties voorbereid in Gent en Antwerpen. In Gent wordt dit plan van aanpak eerstdaags voorgesteld op het lokale werkgelegenheidsforum en het RESOC (Regionaal Sociaal-Economisch Overlegcomité) ter advisering. Bij de verdere uitrol van de acties 'de VDAB komt naar je toe' zal, zoals aangegeven hierboven, rekening worden gehouden met de aanbevelingen uit de evaluatienota. Naast de algemene aanpassingen, zoals ik eerder heb aangehaald in mijn antwoord op de eerste vraag, zal dus naar toekomstige acties ook lering worden getrokken uit een aantal aanbevelingen. Ten eerste, de logistieke inspanning en mogelijkheden moeten beter afgestemd en benut worden. Om daaraan tegemoet te komen kan het een optie zijn om een link te maken met bestaande jobbeurzen, wijkmarkten, buurthappenings enzovoort. Het kan ook een optie zijn te kiezen voor de lightversie van de wijkgerichte info- en jobbeurs, zoals in oorsprong bedoeld door gebruik te maken van een airstreambus of kamper. Dit idee wordt in navolging van deze VDAB-actie nu ook gebruikt bij creatieve aanwervingscampagnes van commerciële bedrijven. Ik verwijs naar Daikin.

De tweede aanbeveling betreft het belang van zichtbaarheid en herkenbaarheid in de wijk. Een volgehouden inspanning maakt de herkenbaarheid en zichtbaarheid groter. Naast de samplingactie zullen ook andere momenten van dialoog worden opgezet. Ik verwijs naar gevoerde gesprekken met jonge allochtone werkzoekenden in samenwerking met de Federatie van Marokkaanse Verenigingen (FMV) en de Unie van Turkse Verenigingen (UTV) over de werking van VDAB en de ervaringen op de arbeidsmarkt.

Ten derde, sleutelfiguren en wijkfiguren zijn een belangrijke en essentiële hefboom in het ondersteunen, mobiliseren en rekruteren in de wijk. Ze dienen naast de reeds bestaande partnerschappen ook mee betrokken te worden in de voorbereiding en uitvoering van de partnerschappen.

Ten vierde, sociale woningblokken en appartementen wijzen op limieten van de deur-aan-deuraanpak, maar vragen de verdere ontwikkeling van een creatieve benadering, gezien de relevante populatie.

Ziedaar de gegevens die VDAB me heeft overgemaakt.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik vind het een goede zaak dat de VDAB probeert om op een innovatieve manier de

moeilijk bemiddelbare werkzoekenden te bereiken en te stimuleren. Ik stel me de vraag of bij de nieuwe samplingacties in Gent en Antwerpen niet meer duidelijk moet worden gemaakt aan de werkzoekenden dat dit past binnen de bemiddelingspolitiek van werkzoekenden. Ik heb de indruk dat de flyer vrijblijvend overkomt. Het moet de bedoeling zijn om aan de werkzoekenden duidelijk te maken dat dit in hun traject past. Ik begrijp dat het moeilijk is om mensen te identificeren, maar men kan hun wel zeggen dat ze opgeschreven staan als werkzoekende en dat ze een traject of opleiding volgen of niet. Het maakt wel deel uit van het geheel.

Kan er op een of andere manier niet meer bindend worden gecommuniceerd? Zou men niet kunnen zeggen dat men een uitnodiging krijgt maar dat die niet vrijblijvend is? Het is een kans die wordt geboden. Er wordt een jobbeurs bijeengeroepen waarop de werkzoekende wordt verwacht. Dat zou een groot verschil maken in aanwezigheidscijfers en hopelijk dan ook in instap- en doorstromingscijfers.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik vind het twee verschillende zaken. Ik voer een beleid met de VDAB waarbij ik inderdaad mensen uitnodig op basis van de wetenschap dat ze werkzoekend zijn en waarbij ik hen zeg wat ze moeten doen willen ze niet gesanctioneerd worden. Daar ben ik voor. Tegelijk probeer ik die mensen kansen te bieden en te helpen. Maar het gaat over mensen van wie we weten dat ze werkzoekend zijn.

De VDAB doet hier een ander soort actie, waarbij hij aan de deur belt zonder zekerheid dat er iemand komt opendoen, zonder zekerheid dat er een werkzoekende woont. Men maakt de VDAB bekend in een wijk. Dat is een initiatief van de VDAB en ik spreek me daar voorlopig niet over uit. De VDAB gaat het nog twee keer doen. Ik zal zien hoe het verder gaat. Het staat helemaal niet in de weg dat ik intussen werkzoekenden in dezelfde wijken oproep, doe komen en onderwerp aan verplichtingen. Het zijn twee verschillende zaken.

Ik heb er geen bezwaar tegen dat de VDAB dit verder uitprobeert. Het is een ander pad dan het pad van mijn beleid, maar het is er niet strijdig mee. De vraag is of het efficiënt is om de VDAB bekend te maken maar dat moet de VDAB voor zichzelf uitmaken met de sociale partners die in de raad van bestuur zitten.

Mevrouw Annick De Ridder: Ik ga er volledig mee akkoord dat de VDAB zich eigenlijk voorstelt zonder dat hij weet of er een werkzoekende woont in het huis waar hij aanbelt. Maar als men een werkzoekende aantreft – daar moet een politiek draagvlak voor zijn en dat moet de raad van bestuur bespreken – zou men wel kunnen stellen dat dit voor de betrokkene een deel van zijn begeleiding is. Ik ben het dus niet helemaal met u

eens dat het de facto vrijblijvend moet blijven en dat het twee verschillende pistes zijn.

Minister Frank Vandenbroucke: Maar dan is men eerder een soort van inspectie aan het doen en doet men niet alleen aan bekendmaking van de VDAB. Het zijn verschillende acties. Is het zinvol? Ik weet het niet. Het is de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur van de VDAB om daarover te beslissen.

Mevrouw Annick De Ridder: Er is een verschil tussen een inspectie, waarbij men gegevens opschrijft en doorgeeft en een mondeling contact, waarbij men zegt dat dit erbij hoort. Men moet er niet onmiddellijk sancties aan verbinden, maar de werkzoekende krijgt dan toch het gevoel dat hij er moet op ingaan. Dat is een andere benadering.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
